2071

~~6642~~

Ц. Исторический Архив
Фонд № 481 оп. № 1 Ед. кр. № 2071

1922 წ.

2071. (№ 6642). 86. საზოგადოების რწმუნებულთა და მუდმივ წევრთა წლიური საერთო კრების ოქმები და საანგარიშო მოხსენებები. 1922 წ. ივნისის 18—26. ფურ. 20.

მიკროფოტოასლი
МИКРОФОТОКОПИЯ

1922,
20 л.

№ 86.

№ 2071

Ц. Исторический Архив
Фонд №481 оп. № 1 Ед. кр. № 2071

~~№ 6642.~~

საქმე

ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოებისა

სხვადასხვა ნუსხები

1922.

შესახებ

დაიწყო 1922 წ.

გათავდა 191 წ.

„20" ფურცელს შეიცავს საქმე.

/

ოქმი

წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების რწმუნებულთა და მუდმივ წევრთა წლიური საზოგადო კრებისა 18 ივნისს 1922 წ. /წ.კ.გ.საზ. დარბაზი/

კრება გახსნა საზოგადოების მთავარ-გამგეობის თავმჯდომარემ დ. კარიჭაშვილმა დილის თორმეტის ნახევარზე.

დაესწრო 34 წევრი და რწმუნებული. დ. კარიჭაშვილის წინადადებაზე, რომ დაესახელებინათ ვინ სურდათ თავმჯდომარედ კრებისა- დასახელებულმა ს. გორგაძემ და მ. ჭავჭანიძემ უარი თქვეს და ერთხმად არჩეულ იქნა დავით გიორგის ძე კარიჭაშვილი, მდივნად გრიგოლ ბურჭულაძე.

დამტკიცებულ იქნა შემდეგი დღის წეს-რიგი:

I. 1922 წლის 8 იანვრის საზოგადოების რწმუნებულთა საგანგებო კრების ოქმის დამტკიცება.

2. მოკლე მიმოხილვა წ.-კ. საზოგადოების 43 წლის მოღვაწეობისა.

3. გამგეობის მოხსენება 1921 წლის მოქმედების შესახებ და ამ წლის საზოგადოების შემოსავალ-გასავლის ანგარიში.

4. სარევიზიო კომისიის მოხსენება გამგეობის მოქმედების და საზოგადოების შემოსავალ-გასავლის ანგარიშის შესახებ.

5. გამგეობის განმარტება სარევიზიო კომისიის მოხსენების გამო.

6. გამგეობის მოხსენება ფინანსიური მდგომარეობის შესახებ.

7. გამგეობის და სარევიზიო კომისიის წევრთა არჩევა ახალი წესდების მიხედვით.

თავმჯდომარის წინადადებით გამგეობის წევრმა-მდივანმა ვ. ბურჯანაძემ წაიკითხა ამ წლის 8 იანვრის რწმუნებულთა საგანგებო კრების ოქმი. თავმჯდომარემ მოახსენა კრებას ცნობად, რომ ახალი წესდება, თუმცა დაგვიანებით, დაამტკიცა განათლების კომისარიატმა მცირეოდენის უმნიშვნელო დამატებით, რაიცა უმისოდაც სავალდებულო არის საზოგადოებისათვის.

შეკითხვაზე-მაღაზიიდან წაღებული წიგნები ჩამორთმეულად ითვლება თუ არა, მიღებულ იქნა გამგეობის პასუხი, რომ უკანასკნელ ხანამდე არ ითვლებოდა ჩამორთმეულად, მხოლოდ ახლა დაადგინა მთავრობამ, რომ წიგნების საფასური არ მოგვეცემოდა. ჩვენ ეს დადგენილება გავასაჩივრეთ აღმას. კომიტეტში.

მეორე საკითხზე- რა მდგომარეობაშია მუზეუმისა და წიგნთსაცავის საკითხი-მიღებულ იქნა განმარტება, რომ წიგნთსაცავი და მუზეუმი შეადგენენ კულტურული ღირებულების ქონებას, რომელიც მთავრობამ სახელმწიფოს

საკუთრებად გამოაცხადა. ჯერ-ჯერობით ისინი სრულ ჩვენს გამგებლობაში არიან და მთავრობას არ ჩამოურთმევია.

ს. გორგაძის აზრით საჭიროა დღეს გადასწყდეს წ.-კ. საზოგადოების საგანძურის ბედ-იღბალი, რადგან მას მოელის ხიფათი და სჯობს იგი გადაეცეს ისეთ დაწესებულებას, რომელსაც ახლანდელი ხელის უფლება მფარველობას უწევს და ქონებრივადაც ხელს უწყობს. ასეთი საქართველოს უნივერსიტეტი და საისტორიო-საეთნოგრაფიო საზოგადოება.

დადგენილ იქნა ეს საკითხი დაისვას ცალკე, კრების ბოლოს.

ამის შემდეგ ოქმი დამტკიცებულ იქნა.

თავმჯდომარის წინადადებით წაკითხულ იქმნა მოკლე მიმოხილვა წ.-კ. საზოგადოების 48 წლის მოღვაწეობის შესახებ.

მოხსენება მიღებულ იქმნა ცნობად.

ამის შემდეგ წაკითხულ იქმნა მოხსენება გამგეობის 1921 წლის მოქმედების შესახებ და ამ წლის შემოსავალ-გასავლის ანგარიში, სარევიზიო კომისიის მოხსენება გამგეობის მოქმედების შესახებ და გამგეობის განმარტება სარევიზიო კომისიის მოხსენების გამო.

გამგეობის მოხსენებას მოჰყვა შეკითხვები:

I. ახალი ხელის უფლების დამყარების შემდეგ რამდენი წიგნის დაბეჭვდის ნება იქნა აღებული და რამდენი დაიბეჭდა.-პასუხი: ამ მხრით თითქმის არაფერია გაკეთებული.

2. რა მიზეზის გამო არ მოგვცათ ნება "დედა-ენის" დაბეჭდვისა. მთავრობა მიზეზად იმას ასახელებდა, რომ დედა ენა არ აკმაყოფილებს ახლანდელ სკოლის მოთხოვნილებასაო. ჩვენ თვითონ შევადგენთ და ჩვენსას დავბეჭდავთო. ყოველ შემთხვევაში ბევრი მეცადინეობის შემდეგ წელს მაინც დაგვრთეს ნება და, რადგან ბაზარზე სრულებით აღარ იყო, გამოცემულ იქნა 5000 ცალი "დედა-ენა" პირველი ნაწილი. ამავე დროს კომისია მუშაობდა "დედა-ენაზე" ახალის გამოცემის შეკეთება-შევსებაზე და ამ ჟამად მზადაა გამოსაცემად.

გამგეობისა და სარევიზიო კომისიის მოხსენებებმა გამოიწვია დიდი კამათი, რომლის დროს სავსებით განხილულ და გაშუქებულ იქნა ის დეფექტები, რაზედაც მიუთითებდა სარევიზიო კომისია.

კამათის შემდეგ საზოგადო კრებამ დაამტკიცა მოხსენება მთავარ-გამგეობის 1921 წლის მოქმედების შესახებ და იმავე წლის შემოსავალ-გასავლის ანგარიში და დაავალა გამგეობას მხედველობაში მიიღოს ყველა ის საფუძვლიანი შენიშვნები, რომელნიც აღნიშნული აქვს სარევიზიო კომისიას.

სიგვიანის გამო კრების გაგრძელება გადაიდო საღამოს 7 საათისათვის.

კრების თავმჯდომარე დ.კარიჭაშვილი.

კრების მდივანი გრიგოლ ბურჭულაძე

ოქმი

წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების რწმუნებულთა და მუდმივ წევრთა საზოგადო კრებისა 18 ივნისს 1922 წ. საღამოს სხდომა.

თავმჯდომარეობდა ლ. კარიჭაშვილი.

მდივანი აცხადებს დღის წესრიგში აღნიშნულ განსახილველ საგნებს.

ვ. ბურჯანაძე თხოულობს ნებას მიეცეს მას შემოიტანოს რიგს გარეშე განცხადება.

თავმჯდომარე -"ინებეთ"

ვ.ბურჯანაძე- მიმდინარე თვის 10-ში ძველი სტილით შესრულდა 10 წელიწადი, რაც გარდაიცვალა ჩვენი სასიქადულო პედაგოგი და ცნობილი საზოგადო მოღვაწე ი. გოგებაშვილი. განსვენებულმა, როგორც თქვენც კარგად მოგეხსენებათ, მთელი თავისი უძრავ-მოძრავი ქონება უანდერძა წ.კ.გ.საზოგადოებას. ყველაზე უძვირფასესი ნაანდერძევი ქონებიდან ეს მისი ნაწერებია, განსაკუთრებით კი "დედა ენა" ორთავე ნაწილი და ბუნების კარი. თუ წ.კ.გ.საზ. გააფართოვა თავისი მოქმედება, ფრთები გაშალა და ღემდი მოაღანა, ეს უნდა სავსებით მივაწეროთ გოგებაშვილის სახელმძღვანელო წიგნებს, რომლის შემოსავალი საერთო შემოსავლის 70%-ზე მეტს შეადგენდა.

გოგებაშვილმა თავის ანდერძით დაავალა წ.კ.გ.საზოგადოებას იზრუნოს როგორც ნამდვილმა მემკვიდრემ, რომ მისი სახელმძღვანელო წიგნები თავის დროზე იბეჭდებოდეს და გამოდიოდეს ბაზარზე გასასყიდად. თვალყურს ადევნებდეს თანამედროვე პედაგოგიურ ლიტერატურას და საღი პედაგოგიური მოთხოვნილების თანახმად შეიტანოს ხოლმე საჭირო ცვლილებანი და შესწორებანი ხსენებულ წიგნებში.

თუ რაიმე მიზეზისა გამო წ.კ.გ.საზ. დაიხურება, იგი ანდერძისავე თანახმად ვალდებულია სახელმძღვანელოების და სხვა წიგნების გამოცემა სხვა რომელსამე სახელგანთქმულ ქართულ დაწესებულებას გადასცეს; ვინაიდან დღეს ჩვენი საზოგადოების სახელწოდება იცვლება ახალი წესდებით, თუმცა შინაარსი კი იგივე რჩება, დღევანდელმა კრებამ უნდა გამოიტანოს დადგენილება, რომლითაც დაევალება ახალ აღმასრულებელ ორგანოს-გამგეობას პირველ რიგში დაბეჭდოს იაკობ გოგებაშვილის სახელმძღვანელო წიგნები "დედა ენა" I და II ნაწილი. ეს წიგნები ხელახლად შესწორებული და შევსებულია განსაკუთრებული კომისიის მიერ, თანახმად თანამედროვე პედ. მოთხოვნილებისა. სხვა ავტორთა ამ გვარივე სახელმძღვანელო წიგნების გამოცემის უფლება კი არ უნდა მიეცეს საზ. ახალ გამგეობას მით უმეტეს, რომ უფლებას არ იძლევა ანდერძი, რომლის დაცვაც, ვიმეორებ ჩვენ საღვთო

მოვალეობას შეადგენს. ასეთი დავალების მიცემა აუცილებლად საჭიროა.
თქვენ მოგეხსენებათ, რომ "დედა ენის" ნაცვლად შედგენილია წიგნები,
რომელთა ერთ-ერთ ავტორთაგანი ჩვენი საზ. მთავარი გამგეობის ყოფილი
წევრია და ყოფილი თავმჯდომარის ამხანაგი. იგი სცდილობს თავისი წიგნი
დაბეჭდოს. დღეს აქ შეგვეკითხენ რამ შეუშალა ხელი, რომ "დედა ენის"
დაბეჭდვის ნება არ მოგვცეს. სხვათა შორის, ეჭვი არ უნდა, ხსენებულმა
გამწ//ემოებამაც.

განათლების კომისარიატში გვეუბნებოდნენ: ჩვენ გვაქვს ჩვენი წიგნი
გამოსაცემიო. ეს "ჩვენი წიგნი" ალბად "დედა ენის" ნაცვლად შედგენილი
სახელმძღვანელო იყო...სამწუხაროდ უნდა აღინიშნოს, რომ იმ ჩვენ ყოფილ
გამგეობის წევრს მინდობილი ჰქონდა "დედა ენის" შესწორება, შემსწო-
რებელი კომისიის თავმჯდომარეთაც იყო და მას არ უნდა ჩაედინა ასეთი
ქმე, მაგრამ ეს უკვე აღინიშნა წარსული წლის საზოგადო კრებაზე და
ზედმეტად მიმაჩნია კომენტარიები- მხოლოდ ახალი გამგეობა ფრთხილად
უნდა იქნეს და ვინიცობაა ახალი წიგნის შემდგენელი /დ.ე.მაგ./ მიუ-
ტანს მას დასაბეჭდად წიგნი არ დაუბეჭდოს.

თ. კიკვაძე- ცილის წამებაა ბურჯანაძის შენიშვნა. ვის რა უნდა,
რომ მე ან ვინმე სხვამ ახალი წიგნი შევადგინოთ, რომელი პედაგოგი
უნდა იქნეს ამის წინააღმდეგი? ჩვენი წიგნი მოწონებულია განათლების
კომისარიატის სასწავლო კომიტეტის მიერ და კომუნისტურ გემოზე ის შედ-
გენილი არ არის. წიგნს ვადგენდით სწორედ იმ დროს, როცა ტფილისის
მიდამოებში ტყვის ზუზუნი იყო ირგვლივ. რომ გარემოება ხელს გვიწყობ-
დეს და თავისუფალი პრესა იყოს, მაშინ გამოირკვევოდა სიმართლე. მარ-
ტან თქვენ უარჰყავით კომისიის არჩევა, ეხლა აირჩიეთ ვინც გინდათ
ჩემთვის სულ ერთია, დეე ამ კომისიამ გამოარკვიოს საქმის ნამდვილი
მდგომარეობა. კიკვაძე არც ისეთი დაბალი ღობეა, რომ ბურჯანაძემ გააა-
ბიჯოს. დროა ბოლო მოეღოს ამ საქმეს და საბოლოოდ გამოირკვ//ეს.

თავმჯდომარე- ბურჯანაძეს არავითარი სიცრუე არ უთქვამს, ის ლაპა-
რაკობს სრულ სიმართლეს.

თ.კიკვაძე- თავის სახელით ლაპარაკობს ბურჯანაძე, თუ გამგეობის?

ბურჯანაძე-როცა მე ვლაპარაკობ, როგორც გამგეობის წევრი, გამოვ-
ხატავ გამგეობის აზრსაც. ამ შემთხვევაში ორი აზრი არ არსებობს...
ბ-ნს კიკვაძეს, იმ დროს გამგეობის წევრს და მასთან თავმჯდომარის ამ-
ხანაგს, მინდობილი ჰქონდა "დედა ენის" შემსწორებელი კომისიის ხელ-
მძღვანელობა. გაამართლა მან გამგეობის ნდობა? არა. კომისიის მიერ
შესწორებული წიგნი ჯერ გამოსული არ იყო ბაზარზე გასასყიდათ, რომ
ბ-ნი კიკვაძე შეუდგა "დედა ენის" ნაცვლად წიგნის შედგენას, კიდევაც

შეადგინა და სცდილობს მის დაბეჭდვას. წიგნს აღგვნდა, როცა ის ჯერ კიდევ გამგეობის წევრი იყო. თუ ის არ იზიარებდა გამგეობის შეხედულებას, მას შეეძლო გაესაჩივრებინა საზოგადო კრებაზე გამგეობის დადგენილება, მაგრამ საზოგადო კრება მან ფაქტის წინაშე დააყენა.

კიკვაძისათვის არავის წაურთმევია უფლება წიგნის შედგენისა. ეს ბ-ნმა კიკვაძემაც კარგად იცის... მას და სხვასაც სრული უფლება აქვს შეადგინონ წიგნი და მადლობის მეტი რა უნდა ითქვას, თუ რაიმე ახალი შეემინება პედაგოგიურ ლიტერატურას. მაგრამ [illegible] რომლესაც კიკვაძეს ანდობენ ჩვენი სასიქადულო პედაგოგის-გოგებაშვილის წიგნის შესწორებას, იმ წიგნის, რომელიც საზოგადოების არსებობის წყაროს შეადგენს და კიკვაძე სწორედ იმ დროს იწყობს სახელმძღვანელოების ავტორობას, ჩვენ არ შეგვიძლია ეს არ აღვნიშნოთ, როგორც არა სასიამოვნო და სამწუხარო მოვლენა; კიდევაც რომ გავვიჯავრდეს ამისათვის ბ-ნი კიკვაძე.

დ.დუმბაძე-რომლესაც მე ვუკვირდები თანამედროვე მოღვაწეებს და მათ მოქმედებას, მაგონდება ძველი რეჟიმის დროის მოხელეების მედავუდაობა, მთავრობასთან განსაკუთრებული პოლიტიკის წარმოება, ფლიდური მოქმედება და ამავე დროს საზოგადო სარბიელზედაც ასეთივე ქცევა.

საზოგადოებას ეჩვენებოდენ, როგორც მოღვაწენი, სამშობლოს ინტერესების დამცველნი და მთავრობას, როგორც მისი ინტერესების გამომხატველნი. სწორედ ეს სურათი სიგრძე-სიგანით იშლება ჩვენ წინაშე ამ ჟ ყამად. დღეს ვხედავთ, სხვა და სხვა უწყებებში თავი მოუყრიათ ზოგიერთ ჩვენს მოღვაწეებს. მე მოგაწვდით ისტორიულ ცნობებს. როცა რომელიმე პედაგოგი მოისურვებდა ი. გოგებაშვილის სახელმძღვანელო წიგნების მაგიერი წიგნების გამოცემას, ის უპირველეს ყოვლისა შეეცდებოდა ხოლმე წინდაწინვე მოეწონებინა წიგნების მთავრობისათვის, ამისათვის რა თქმა უნდა შეუძვრებოდა სწავლა განათ. მმართველობის დარგის სათავეში მდგომ პირებს, აჩვენებდა თავს, როგორც ერთგული მოხელე, და შემდეგ როცა წიგნს მოიწონებდნენ, ბეჭდავდა. ეს ცნობა რომ სწორია, ამაში თქვენ დამეთანხმებით. არა ერთი და არა ორი ასეთი ~~[illegible]~~, პედაგოგი გამოუაშკარავებია და გამოუმზეურებია ჩვენს მხცოვან პედაგოგს ~~პედაგოგს~~ ი. გოგებაშვილს.

ბ-ნი კიკვაძეს მე არ ვეხები, საზოგადოდ მოგახსენებთ და ამ შემთხვევაში, როცა ჩვენ წინაშე გადაშალეს სურათი, რა პირობებში წარმოიშვა "დედა ენის" მაგიერი წიგნები, რომლის ავტორი -ბ-ნი კიკვაძეა, დასკვნა თქვენ გამოიტანეთ. დიახ სამწუხარო მოვლენაა...

ირ. რამიშვილის აზრით ბ-ნ კიკვაძეს და ფ. მგელაძეს, თუ მათი შედგენილი წიგნი მოწონებული იყო, უნდა მოეტანათ აქ დასაბეჭდათ.

თ. კიკვაძე- დიდის სიამოვნებით, მოვიტანთ თუ დაბეჭდავენ.

თავმჯდომარე- შემოსულია წინადადება კამათი მოისპოს. როგორ ინებებთ.

კრება ნებას აძლევს ჩაწერილ ორატორებს ილაპარაკონ.

ხ. თავართქილაძე -რა გინდათ თ. კიკვაძისაგან. თუ მისი წიგნი კარგად არის შედგენილი, რატომ არ უნდა დავბეჭდოთ.

გ.ბურჭულაძეს შემოაქვს წინადადება: "მოისმინა რა ბურჯანაძის რიგს გარეშე განცხადება ი. გოგებაშვილის სახელმძღვანელოების დაბეჭვდის შესახებ, კრება ავალებს გამგეობას უპირველეს ყოვლისა პირველ რიგში დაბეჭდოს დ.ე. I და II ნაწ. ამასთან კრება თავის მწუხარებას გამოსთქვამს თ. კიკვაძის მიერ ჩადენილ საქციელის გამო."

გ.მაჭავარიანი- ვ.ბურჯანაძის განცხადება ეხებოდა მხოლოდ "დედა ენის" დაბეჭვდას და სხვა არაფერს. ტყუილად უბრალოდ დავკარგეთ ამდენი დრო. საკითხი გამორკვეულია და კენჭი უნდა ეყაროს მხოლოდ ბურჯანაძის კონკრეტ წინადადებას. კომისიის არჩევა ჩემის აზრით საჭიროა, რომ ბოლო მოეღოს კიკვაძისა და გამგეობის შორის ჩამოვარდნილ უთანხმოებას

თ. კიკვაძე არაა თანახმა კრების მიერ არჩეულ კომისიის. კრებას შეუძლია თავის მხრით აირჩიოს კომისიაში ორი წევრი, კიკვაძე თავის მხრით დაასახელებს ორს.

გრ.ბურჭულაძე- წ.კ.გ.საზოგადოება ისეთი დიდი ავტორიტეტული დაწესებულებაა, რომ მას არ შეეფერება კიკვაძის საქმეები არჩიოს სამედიატორო სასამართლოს საშვალებით.

ი.აგლაძე- მე მგონია კიკვაძე მომხრე იქნებოდა კომისიას გაერჩია მისი საქმე. ეს კიდევ დასაშვებია. სამედიატორო სასამართლოს არჩევა კი ყოვლად დაუშვებელია.

თავმჯდომარე კენჭს უყრის წინადადებას კომისიის არჩევის შესახებ კრებამ ერთხმად უარყო კომისიის არჩევა.

კიკვაძე- შეიტანეთ ოქმში, რომ მე წინააღმდეგი არა ვარ კომისიის არჩევისა.

თავმჯდომარე- ეხლა გვიან არის. კამათი უკვე გამორკვეულია. შემოტანილია წინადადება, რომელსაც უნდა ეყაროს კენჭი.

წინადადება: დაევალოს გამგეობას მიიღოს ყოველგვარი მისგან დამოკიდებული ზომები, რომ პირველ რიგში დაბეჭდოს და გამოსცეს ი. გოგებაშვილის "დედა ენა" I და II ნაწილი, შესწორებული და შევსებული

თანამედროვე პედაგოგიური მოთხოვნილების მიხედვით.

ვინაიდან კრებაზე დამტკიცებულ იქნა, რომ "დედა ენის" მაგიერი წიგნი იბეჭდება, რამაც ჩვენი წიგნების გამოცემა შეაფერხა- მიღებულ იქნას ეს მხედველობაში და გადადის მორიგ საკითხზე.

თავმჯდომარე ეკითხება კრებას: გსურთ მორიგი საკითხის განხილვას შეუდგეთ, თუ ინებებთ კრების გადადებას, რადგან დაგვიანებულია.

კრება ადგენს: კრების გაგრძელება გადაიდოს 2I ივნისისათვის საღამოს 6 ს.

კრება იხურება ღამის IO ს.20 წ.

კრების თავმჯდომარე დ.კარიჭაშვილი.

კრების მდივანი გრიგოლ ბურჭულაძე.

ო ქ მ ი

წერა-კითხვის გამავრც. საზოგადოების რწმუნებულთა და მუდმივ წევრთა 1922 წ. 21 ივნის წლიური საზოგადო კრების გაგრძელებისა.

კრება გახსნა ღ.გ. კარიჭაშვილმა საღამოს 6 საათზე.

დესწრო 39 წევრი. წინა კრების მდივნის გრ. ბურჭულაძის კრებაზე დაუსწრებლობის გამო ამორჩეულ იქმნა ამ კრების მდივნად იოს. ავალიშვილი.

მოსმენილ და უცვლელად დამტკიცებულ იქნა პირველი კრების /18 ივნისის დილის / ოქმი; 18 ივნისის საღამოს კრების ოქმი კრებაზე არ წაკითხულა.

მორიგი საკითხი კრებისა- ფინანსიური მდგომარეობა საზოგადოებისა.

წ.კ.გ.საზოგადოების ფინანსიური მდგომარეობის შესახებ მოხსენებას უდგენს კრებას გამგეობის სახელით ვ. ბურჯანაძე, რომელმაც ფინანსიური უკიდურესი გაჭირვება საზოგადოებისა ნათლად დაუხატა კრებას.

გამგეობის აზრით ფინანსიური მდგომარეობის გამოსასწორებლად შეიძლება:

1/ გაიყიდოს ზოგიერთი რამ მოძრავი ქონებიდან,

2/ შემცირდეს შტატი

3/ მაღაზია რუსთაველის პროსპექტიდან გადმოტანილ იქნას ისევ დამფუძნებელი კრების ქუჩაზედ, სადაც წინად იყო.

4/ გადიდებულ იქნას საწევრო ფული 50.000 მანეთამდე და მოწვეული იქნას ქართველი საზოგადოება რაც შეიძლება მეტი ჩაეწეროს წევრად.

5/ გამოშვებული იქნას 100.000 მანეთიანი სარგებლიანი ობლიგაციები.

ამ მოხსენების შემდეგ დამსწრეთაგანნი შეეკითხენ მომხსენებელს იმ გეგმის შესახებ, რომელიც წამოყენებულ იქნა გამგეობის მიერ წ.კ.გ.საზოგადოების ფინანსიური მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად.

მომხსენებელმა ამ შეკითხვებისა გამო უფრო დაწვრილებით განმარტა ყველა ის მუხლი, რომლის შესრულება მომავალში საზოგადოების ფინანსიურ მდგომარეობას გაუმჯობესებს:

1/ რა და რა ქონება შეიძლება გაიყიდოს პატარა თანხის შესაქმნელად,

2/როგორ შემოკლდეს შტატი და როგორი უნდა იყვეს ახალი შტატი და სხვა და სხვა.

ამის შემდეგ გაიმართა კამათი მოხსენების გამო.

გამგეობის მოხსენების შესახებ ლაპარაკობს: თ.კიკვაძე, რომელიც დაწვრილებით ეხება გამგეობის მიერ წამოყენებულ საფინანსო გეგმას და თან პარალელურად ახასიათებს გამგეობის წარსულში მოქმედებას და წუნს

სდებს მას. თ.კიკვაძის აზრით გამგეობამ თავის უცოდინარობით წ.კ.გ.საზ-გადოება მიიყვანეს კატასტროფიულ მდგომარეობამდე. მისი აზრით მხოლოდ გამგეობის უტაქტიკობით აიხსნება ის, რომ წ.კ.გ.საზოგადოების 48 წლის ნამუშევარი სულ ჩაიშალა და მის სრულ ლიკვიდაციამდეა საქმე მიმდგარი.

საფინანსო გეგმასაც იწუნებს კიკვაძე: ი ი წინაალმდეგია ობლიგაციების გამოცემისა, წინაალმდეგია მაღაზიის ძველ ბინაზე გადმოტანისა და რაც შეეხება მტატების შემოკლებას, ეს საკითხი დიდი ხანია უნდა დადებითად გადაწყვეტილიყოვო, ამბობს ორატორი და ამითი ათავებს.

კრების დადგენილებით ლაპარაკის დროხ განისაზღვრა 5 წუთით.

თ. კიკვაძის შემდეგ ლაპარაკობს გ. ჭუმბურიძე, რომელიც დაწვრილე-ბით ცნობებს იძლევა, თუ რა ენერგიული საგამომცემლო მუშაობა სწარმოებს განათლების კომისარიატთან არსებულ საგამომცემლო დაწესებულებაში; მის მუშაობას ორატორი უპირისპირებს წ.კ.გ.საზოგადოების მუშაობას და ამით უკანასკნელს ნამეტნავად აფოლებს.

ი. აგლაძე ლაპარაკობს ჭუმბურიძის და კიკვაძის წინაალმდეგ და ამასთანავე არ იწონებს გამგეობის საფინანსო გეგმას, თუმცა ამაში გამგეობას ბრალს არა სდებს. იგი ხაზ-გასმით აღნიშნავს, რომ მომავალში შეიძლება გამოიცეს მხოლოდ სახელმძღვანელო წიგნები "დედა ენა" I და II ნ., წინაალმდეგ შემთხვევაში ე.ი. სხვა წიგნების გამოცემით შემოსა-ვალი ხარჯს ვერ დაჰფარავსო.

ილაპარაკეს სხვა ორატორებმა როგორც ერთი მხრიდან, ისე მეორე მხრი-დანაც, და ბოლოს ყველა/ერთად უპასუხებს მომხსენებელი ვ. ბურჯანაძე და გამგეობის თავმჯდომარე დ. კარიჭაშვილი. ესენი არ ეთანხმებიან თ. კი-კვაძეს და ამართლებენ გამგეობის მოქმედებას იმით, რომ მას არ შეეძლო და არც ივალდებოდა მიებაძნა სპეკულიანტებისათვის, რათა ამითი საზოგა-დოების ქონება გადაერჩინა. შტატის შემოკლებას გამგეობა, ამბობს დ. კარიჭაშვილი, დიდი ხანი ფიქრობდა, მაგრამ განათლების კომისარიატისა-გან ფულის მიღების ლოდინში- იმედით, რომ დღეს თუ არა ხვალ მაინც მივი-ღებდით, დღევანდლამდე მოვაღწიეთ. საჭირო იყო განათლების კომისარიატთან ურთიერთობის და კონტაქტის გამორკვევა, რასაც ჩვენ ბევრი დრო მოვანდომ-მეთ და ამ კონტაქტის ძიებაში წ.კ.გ.საზ. მოულოდნელად დაიკეტა.

დ. კარიჭაშვილი ყველა ორატორებს სათითაოდ ყველა საკითხებზე უპასუ-ხებს, ასაბუთებს, რომ იმ ხანებში შეუძლებელი იყო დადებითად მუშაობა და ამასთანავე ფინანსიური გეგმას იცავს.

კრებამ დაადგინა გაირჩეს საფინანსო გეგმა, რომელიც გამგეობამ წარ-მოადგინა მუხლობრივ და მუხლობრივად გადაწყდეს.

რადგანაც ამ გეგმის ყველა მუხლების მთლიანი შეფასება უკვე იყო,

მის მუხლების შესახებ ცალ-ცალკე მსჯელობას კრებამ ბევრი დრო არ მოანდომა და დაადგინა:

I/ გაიყიდოს ზოგიერთი რამ მოძრავის ქონებიდან.

2/ შემოკლდეს შტატი და დარჩეს მხოლოდ 4 კაცი.

3/ მაღაზია გადმოტანილ იქნას ძველ ბინაზე ან დაიკეტოს დროებით.

4/ საწევრო ფულად შემოღებულ იქნას ერთი მანეთი ოქროს ვალიუტით.

5/ გამოშვებულ იქნას არა ნაკლებ IO მანეთიანი /ოქრო ვალ./ სარგებლიანი ობლიგაციები.

მიენდოს გამგეობას საზოგადოების ეკონომიური მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად გამართოს მოლაპარაკება სათანადო უწყებებთან, აიღოს ნებართვა, დასდოს ხელშეკრულება, აწარმოოს საქმეები რწმუნებულის ან ვექილის საშუალებით და სხვა.

ამ გვარად უმნიშვნელო ცვლილებით გამგეობის საფინანსო გეგმა მიღებულ იქნა კრების მიერ.

თ. კიკვაძე და ფ. მგელაძე თხოულობენ შეტანილ იქმნას ოქმში, რომ პროცენტების კრების მიერ განუსაზღვრელად ყოვლად შეუძლებელია ობლიგაციების გამოშვება.

ს. გორგაძის წინადადებით კრებამ გადასწყვიტა წესი ობლიგაციების გამოშვებისა, მის რეალურად განხორციელებამდის მომავალში ახალმა გამგეობამ დაიმუშაოს და ახლო მომავალში სანქციის მისაღებად კრებას წარმოუდგინოს.

მუზეუმის საკითხის შესახებ კრებამ დაადგინა: გადაეცეს ახალ გამგეობას ეს საკითხი შესასწავლად და, როცა საჭირო იქნება, მოწვეულ იქნას კრება და მას მოხსენდეს იგი.

თავმჯდომარემ, სანამ კრება ახალი გამგეობის და სარევიზიო კომისიის წევრების ამორჩევას შეუდგებოდა, დასვა საკითხი გამგეობის წევრთა რაოდენობის და მათი ჯილდოს შესახებ.

ამის შესახებ კრებამ აზრთა გაცვლა-გამოცვლის შემდეგ დაადგინა:

გამგეობა შესდგებოდეს 5 კაცისაგან. გამგეობისა და სარევიზიო კომისიის წევრებს ეძლეოდეს სხდომებზე დასწრების მიხედვით ჯილდო ყოველი სხდომისათვის 50.000 მან. თითო წევრს და 100.000 მან. გამგეობის და სარევიზიო კომისიის თავმჯდომარეს. გამგეობა ირჩევს თავის წევრთა შორის ერთ ან იწვევს გარეშე პირს, რომელიც იქნება საზოგადოების საქმეთა მმართველი და პასუხისმგებელი და ექნება დანიშნული გამგეობის მიერ ~~ჯილდო~~. ჯამაგირი.

ამორჩეულ იქმნა ერთხმად ახალი გამგეობა:

I. იასონ ლორთქიფანიძე - თავმჯდომარე

2. შალვა გოგებაშვილი

3. ნინო ნაკაშიძე

4. ივანე ელიაშვილი

5. ვარლამ ბურჯანაძე.

კანდიდატებათ:

I. პარმენ კახიანი

2. ილია აგლაძე

სარევიზიო კომისია:

I. დიმიტრი დუმბაძე

2. გიორგი მაჭავარიანი

3. გრიგოლ პაჭარაია.

დასასრულ ვ. ბურჯანაძე კრების სახელით მიმართავს დამსახურებულ მოღვაწეს დ.კგ.კარიჭაშვილს, მოკლედ აღნიშნავს მის ნაყოფიერ და დაუფასებელ მოღვაწეობას საზოგადოებისათვის, უხდის მას მადლობას და წინადადებას შემოაქვს მას და დ. დუმბაძეს არჩეულ იქმნას იგი გამგეობის საპატიო თავმჯდომარედ.

კრებამ ერთხმად დაადგინა არჩეულ იქმნას დ. კარიჭაშვილი საპატიო თავმჯდომარედ და ამასთან ერთად დაევალოს ახალ გამგეობას გამონახოს რაიმე საშუალება მის ნივთიერად დასაკმაყოფილებლად და ამის შესახებ მოხსენდეს საზოგადოების უახლოეს კრებას.

კრების თავმჯდომარე დ. კარიჭაშვილი

მდივანი ი. აკოლიშვილი.

7

1922 წლის აპრილან – 25 ივნისამდე წ.კ.გ.საზ. მთავარ გამგეობას ჰქონდა 16 სხდომა, გაარჩია 75 საქმე.

ამ შემადგენლობის გამგეობის წევრთაგან კრებას დაესწრნენ:

თავმჯდომარე დ. კარიჭაშვილი 14 ჯერ.
კ. მურჯანაძე 16 "
ი. გიორგობიანი 10 "
წევრები თ. სოლოლაშვილი 11 "
პ. საყვარელიძე 3 "
ნ. ჩიგოგიძე 4 "
ნ. ნაკაშიძე 12 "

25 ივნისიდან რწმუნებულთა საზოგადო კრებაზე ახალი წესდების თანახმად არჩეულ იქმნა წიგნების გამომცემელი და გამავრცელებელი ქართველთა საზოგადოების /ნაცვლად წ.კ.გ.საზ. /გამგეობა შემდეგის შემადგენლობით:

საპატიო თავმჯდომარე დ. კარიჭაშვილი
გამგეობის თავმჯდომარე ი. ლორთქიფანიძე
ივ. ელიაშვილი
წევრები შ. გოგებაშვილი
ნ. ნაკაშიძე.
კ. მურჯანაძე.

კანდიდატები:
პ. კახიანი
ილია ალაძე.

სარევიზიო კომისიაში:
დ. ღუმბაძე
გ. მაჭავარიანი
გრ. პატარაია.

აღნიშნულ გამგეობას ჰქონდა წლის ბოლომდე 29 სხდომა. /25 ივნისიდან/ გაარჩია 138 საქმე.

გამგეობის წევრთაგან სხდომებს დაესწრნენ:

საპ.თავმჯდომარე დ. კარიჭაშვილი 8 ჯერ.
გამგ.თავმჯდომარე ი.ლორთქიფანიძე 26 ჯერ
ივ. ელიაშვილი 24 "
შ. გოგებაშვილი 6 "
ნ. ნაკაშიძე 23 "
კ. მურჯანაძე 25 "

გამგეობის წევრთა პირველსავე სხდომაზე არჩეულ იქმნა პრეზიდიუმი

თავმჯდომარის ამხანაგად ნ. ნაკაშიძე, ხოლო მდივნად და ხაზინადრად ვ. ბურჯანაძე.

წ.კ.გ.საზ. ამ ჟამად წიგნების გამომცემელი და გამავრცელებელი ქართველთა საზოგადოება იმყოფება ქ. თბილისში. საანგარიშო წლის განმავლობაში საზოგადოებას ჰქონდა 2 განყოფილება: კავკავში და ბაქოში.

საზოგადოების საპატიო წევრნი:

I/ ოლღა თადეოზის ასული ჭავჭავაძისა არჩეულია 1894 წ.
2/ პეტრე კონსტანტინეს ძე ნუზალაშვილი " 1906 "
3/ ეკატერინე რევაზის ასული გაბაშვილი " 1914 "
4/ ანასტასია მიხეილის ასული წერეთელი " "
5/ ეკატერინე " ერისთავისა " 1915 "
6/ დავით გიორგის ძე კარიჭაშვილი " 1918 "
7/ გრიგოლ სვიმონის ძე რცხილაძე " " "

დამფუძნებელი წევრნი, რომელთაც ერთიანად აქვთ გადახდილი საწევრო ფული 300 მანეთი.:

I/ ბაგრატიონ-მუხრან ბატონიშვ. ბარბალე ერეკლეს ასული.
2/ სავინაშვილი ელისაბედ გრიგოლის ასული.

საზოგადოების გამგეობა

საპატიო თავმჯდომარე დ. კარიჭაშვილი წევრია 1892 წ.
გამგეობის თავმჯდომარე ი. ლორთქიფანიძე " 1922 "
ივ. ელიაშვილი " " "
შ. გოგებაშვილი " " "
ნ. ნაკაშიძე " 1914 "
ვ. ბურჯანაძე " 1918 "

კანდიდატები:

პ. კახიანი " 1922 წ.
ილ. ალაძე " "

სარევიზიო კომისიის წევრნი:

დიმიტრი დუმბაძე " 1911 "
გიორგი მაჭავარიანი " 1918 "
(გრიგოლ პაცარაია) " 1922 "

გამგეობის მოქმედების მოკლე დახასიათება.

საანგარიშო წლის განმავლობაში გამგეობის განსახილველ საგნებს შეადგენდა:

I. საზოგადოების მოსამსახურე დამსახურებულ პირთათვის და საზოგადო მოღვაწეთა ყოველთვიური დახმარების დანიშვნა.

2. ბიბლიოთეკა-სამკითხველოთათვის წიგნებით დახმარების მიცემა .

3. დამსახურებულ საზოგადო მოღვაწეთა და მწერალთა საიუბილეო დღესასწაულში მონაწილეობის მიღება.

4. საზოგ. ბაქოსა და ჟავკავის სკოლების მდგომარეობის გამორკვევა და სათანადო დახმარების აღმოჩენა.

5. აკაკის სახლის დაცვის შესახებ.

6. ქართველ მოღვაწეთა სავანე-/პანთეონის/ ინსტრუქციის შედგენა.

7. ი. გოგებაშვილის მიერ ნაანდერძევი სახელმძღვანელო წიგნების შესწორება და შევსება ახალი სასკოლო პროგრამების მიხედვით.

8. სტიპენდიების აღდგენა მაჰმადიან ქართველ მოწაფეთათვის, გულთაიშვილის და კაიკაციშვილისათვის.

9/ სახელმძღვანელო წიგნების გამოცემა /დ.ე. I ნ. და P.C. I ნ. ი. გოგებაშვილისა.

I0. რევიზიის სახით წაღებულ წიგნებისა და საბეჭდი ქაღალდის ფასის განაღდების შესახებ; /მთავრობისა და სათანადო დაწესებულებათა წინაშე შუამდგომლობის აღძვრა/.

II. მაღაზიისა და საწყობის აღწერა.

I2/ წიგნების გადაფასება.

I3. მოსამსახურეთა შტატის შემცირება;

I4. შტატის გადასინჯვა;

I5. კრედიტის გახსნა;

I6. საკომისიო წიგნების გაცემა და მიღება.

I7. საბეჭდი ქაღალდის შეძენა;

I8. ბანკიდან სესხის აღება;

I9. რვეულების დამზადება;

20. წიგნების ნომინალი ფასის განსაზღვრა და დაწესება.

2I. განათლების კომისარიატთან მოლაპარაკება საზოგადოების კუთვნილ სახელმძღვანელო წიგნების გამოცემის შესახებ;

22. წიგნთსაცავ-მუზეუმის მოვლა-პატრონობის შესახებ;

23. წიგნთსაცავიდან ხელთნაწერების შინ სახმარებლად გაცემა;და სხვა.-

10

საზოგადო კრების დადგენილებანი ობლიგაციების გამოცემის და საწევრო გადა-
სახადების შეკრების შესახებ, გამგეობამ ვერ შეასრულა, თუმცა გამგეობის
მხრით მიღებული იყო ყოველგვარი მისგან დამოკიდებული ზომები. კრების
მიერ განსაზღვრული საწევრო გადასახადი ერთი მანეთი ოქროთი თანდათან
იცვლება, ივნისში -/კრების დღეს/ მანეთის კურსი -100.000 მ. უდრიდა,
ეხლა კი 800.000 მ. უდრის. საშუალო შემოსავლის მქონე მოქალაქისათვის
ეს თანხა არც ისე მცირეა, რომ მისი ერთბაშად შემოტანა არ გაუძნელდეს
და ნაწილობრივ საწევრო გადასახადის მიღებას ხომ არავითარი მნიშვნელობა
არ ექნებოდა საზოგადოებისათვის, რომლის უმთავრესი დანიშნულება წიგნე-
ბის გამოცემაა, რასაც მილიარდები სჭირდება. ობლიგაციების გამოცემას
ფორმალური დაბრკოლებები გადაეღობა წინ, ამის ნება კერძო საზოგადოებებს
არ ჰქონებიათ.

გამგეობის უმთავრეს საზრუნავს შეადგენდა იმ ვალის განაღდება, რო-
მელიც ოფლება განათლების კომისარიატზე რეკვიზიციის სახით წაღებულ
წიგნების ფასისა, რაიც 1921 წ. აგვისტოში 698 მილიონს უდრიდა. ამ ჟამად
კი, კურსით რომ ვიანგარიშოთ, 30 მილიარდზე მეტს უდრის. ამ ვალის
განაღდება გამგეობამ მიანდო ხხვა და ხხვა გავლენიან პირებს, როცა მან
პირადი თხოვნით და წერილობითი შუამდგომლობით მიზანს ვერ მიაღწია,
მაგრამ ჯერ ჯერობით ეს საკითხი დამთავრებული არ არის. არც დადებითს
და არც უარყოფითს პასუხს არ იძლევა მთავრობა. თუმცა უნდა აღვნიშნოთ,
რომ ჩვენი რწმუნებული იმედს ჯერ კიდევ არ კარგავს და, ეჭვი არ უნდა,
რომ ვალის განაღდების საქმე, თუნდა სანახევროდ მაინც გამართლდეს,
საზოგადოება წელში გაიმართება და შესძლებს გამომცემლობის საქმე
წამოაყენოს. გამგეობას არ დაუკლია ცდა კერძო ეშოვნა ქაღალდი გამოსა-
ცემად დამზადებულის წიგნების დასაბეჭდად, მაგრამ ვერას გახდა, რადგან
მილიარდების ქაღალდის იყო საჭირო. ბანკებიდან სესხის აღებაც შეუძლებე-
ლი შეიქნა, რადგან დასაგირავებელი გარდა წიგნებისა საზოგადოებას არა-
ფერი ჰქონდა, წიგნებს კი ბანკები არ ღებულობდნენ გირაოდ და, კიდევაც
რომ მიეღოთ, ქაღალდის შესაძენად საკმაო თანხის გამოტანა მაინც არ
ხერხდებოდა. გამგეობამ შესძლო მხოლოდ დაებეჭდა დედა ენა I ნაწ. 5000 ც.
P.C. I ნ. გოგებაშვილისა 10.000 ც. და დ.ე.. I ნაწილივე-5000 ცალი.
მას შეეძლო ზოგიერთი პატარა ტანის საბავშო წიგნების გამოცემაც, მაგრამ
ვერ გაბედა ამაში ფულის დაბანდება, რადგან გაწეული ხარჯების განაღდე-
ბა დაუგვიანდებოდა.

საანგარიშო წელს პირველად დაბეჭდილი 5000 ც. დედა ენა ერთი თვის
განმავლობაში გასაღდა, მეორედ დაბეჭდილი 5000 ცალიც ერთ თვეშივე
გაიყიდა.

მიმდინარე წელს კვლავ დავბეჭდეთ დე.ე. I ნ. 3000 ც. ესეც მოვლე

ხანში გასაღდება. P.C. I ნ. დაიმეჭდა, როგორც ზემოდ აღვნიშნეთ
10,000 ცალი, აქედან ნახევარი თითქმის განაღდებულია.

გამგეობას ჰქონდა დავალებული წიგნთ-საცავ-მუზეუმის საქმის მოწეს-
რიგება. საზოგადო კრების დადგენილების თანახმად მას უნდა გაემართა
თათბირი საზოგადო მოღვაწეთა და სამუზეუმო საქმის მცოდნე პირთა მონა-
წილეობით გამოერკვია ეს საკითხი და თავისი დასკვნა მოეხსენებია
საგანგებოდ მოწვეული საზოგ. კრებისთვის. ეს კრება საანგარიშო წლის
ენკენისთვეში უნდა ყოფილიყო მოწვეული.

გამგეობამ თათბირი გამართა. თათბირზე დადგენილებაც იქნა გამოტა-
ნილი, მაგრამ საგანგებო საზოგადო კრების მოწვევა გამგეობამ შესაძლებ-
ლად ვერ დაინახა სხვა და სხვა მიზეზების გამო...

უმთავრესი ყურადღება გამგეობისა მიქცეული იყო იქითკენ, რომ
წიგნთ-საცავ-მუზეუმი შეენახა არსებული სახით მაინც, ქონება დაეცვა.
გამგეობა ფიქრობს, რომ საზ. კრების სურვილიც ამაში გამოიხატებოდა.
გამგეობას განზრახული ჰქონდა წიგნთსაცავ-მუზეუმის შტატი გაედიდე-
ბია. წიგნთსაცავ-მუზეუმის საქმე მოეწესრიგებია, მაგრამ ამას საჭირ-
დებოდა საგრძნობი თანხა, რომელიც საზოგადოებას არ მოეპოებოდა. თუ
საზოგადოებ ბის ნივთიერი მდგომარეობა გამოკეთდა, გამგეობა გაიღებს
საჭირო თანხას წიგნთსაცავ-მუზეუმის საქმეთა მოსაწესრიგებლად.

დანარჩენი დავალებები საზოგადო კრების დადგენილების მიხედვით, რო-
გორც, მაგალითად, შტატის შემცირება, შტატის გარეშე მოსამსახურე პირთა
ხვედრი სალიკვიდაციო ფულით დაკმაყოფილება, მაღაზიის ისევ ძველ ბი-
ნაზე გადმოტანა, გამგეობამ შეასრულა. გამგეობას დავალებული ჰქონდა
ზოგიერთი ნივთის გაყიდვა თავის ქონებიდან. ამ დავალების შესრულება
მან საზოგადოებისათვის ხელსაყრელად ვერ დაინახა, რადგან გასასყიდად
განზრახული ნივთების გაყიდვით ძლიერ მცირე თანხა შემოდიოდა, რომე-
ლიც ერთი თვის ბინის ქირას თუ გაგვისტუმრებდა,- გამგეობამ გაჰყიდა
მხოლოდ რამდენიმე ისეთი ნივთი, რომლის შესანახი ადგილი მას არ ჰქონ-
და და რომ ლიც სრულიად მას არ ესაჭიროებოდა და მომავალშიაც არ დას-
ჭირდებოდა, საქმეც რომ სასურველად მობრუნებულიყო. თვითოეული გაყი-
დული ნითვის შესახებ სადანადო აქტი დგებოდა მყიდველის ზედ ხელის
მოწერით.

საზოგადოების გამგებლობაში ითვლება ჯერ კიდევ ორი სკოლა კავკა-
ვისა და ბაქოსი. ამ სკოლებს ინახავს თავის ხარჯით ადგილობრივი
ქართველობა. თუმცა ფილიალები ამ ჟამად არ მოქმედობენ იმ სახით, რა
სახითაც ეს გათვალისწინებულია წესდებაში, მაგრამ ადგილობრივი ქარ-
თული კოლონიები გასაოცარის მამულიშვილურის გრძნობით არიან გატაცებული

და თავის კულტურულ კერას თავს დასტრიალებენ, იშვიათ ენერგიას იჩენენ ნივთიერი ღონის ძიების გამოსანახავად, რომ მომავალი თაობის სამშობლო ენაზე აღმზრდელი დაწესებულება-სკოლა არ დაიხუროს და განაგრძოს არსებობა.

საანგარიშო წელს გამგეობამ ხსენებულ სკოლებს მიაწოდა სახელმძღვანელო წიგნები და რვეულები. ბაქოს - 3.340.000 მ. კავკავის -8.800.000 კავკავის სკოლაში ამ ჟამად სწავლობს 320 ბავში /ქალ-ვაჟი/, ბაქოს სკოლაში კი 58 .

საანგარიშო წელს გამგეობამ მისცა წიგნებით დახმარება შემდეგ წიგნთ-საცავ-სამკითხველოებს: I/ I-ლი ლეგიონის კულტურულ განყ.I.281.000 2/გლავპოლიტპროსვეტს-I.382.000 მ., 3/ საინჟინერო ათასეული ბიბლიოთეკას - I.478.000 მ., 4/ მეტეხის ციხის პატიმართ-790.000 მან. 5/ მეორე ქართულ საარტილერიო დივიზ. ბიბლ. - I.186.000 მან. 6/ ს. ობჩის ბიბლიოთეკას - I.573.000 მან.. მიმდინარე წელს :I/ცენტრალურ მუშათა კლუბის ბიბლიოთეკას -2.595.000 მან. 2/ როკითის ბიბლიოთეკას -2.990.000 მ. 3/ აჭარის სკოლებს -II.825.000 მან. 4/ აფხაზეთის ბიბლიოთეკას -4.I05.000 მ. და სხვათ.

გამგეობას განზრახული ჰქონდა შეეკეთებინა ილიასეული სახლი ანდრიას ქუჩაზე, მაგრამ უსახსრობის გამო ვერ შესძლო. სახლს კაპიტალური შეკეთება სჭირდება. შემოსავალი ხარჯებს ძლივს ფარავს. სახლში სულ საბჭოთა მოსამსახურენი. მეთვალყურეობას უწევს სახლს ერთი მდგმურთაგანი ზაქ. დავითაშვილი. გამგეობის აზრით, ილიასეული სახლი უნდა განთავისუფლდეს მდგმურებისაგან. სახლი უნდა შეკეთდეს. აღდგენილ იქნას ილიას კაბინეტი. სახლში უნდა მიეცეს ბინა ერთ ერთს მწერალს. სახლი უნდა გადავიდეს მწერალთა კავშირის გამგებლობაში. მწერალთა კავშირის საბჭომ უნდა გაუწიოს სათანადო ზედამხედველობა ღირსეული მგოსნის ილიას სახლს და იკისროს მისი შენახვა და მოვლა-პატრონობა.

მწერალთა კავშირისვე უნდა მიენდოს ილიას სახლის მოვლა საგურამოში. საგურამოს სახლი საჭიროებს შეკეთებას. შესაკეთებელია სახურავი, გამოსაცვლელია იატაკი აივნებისა და ზედა სართულში შესაკეთებელია ჭერი.

მიწად მოქმედების კომისარიატის შუამდგომლობის თანახმად აკაკის მიერ ნაანდერძევი სახლი ს. სხვიტორში გადაეცა იმავე კომისარიატს მეფუტკრეობის სკოლის გასახსნელად, მაგრამ საქმეს ისეთი მსვლელობა მიიღო, რომ სკოლის გახსნა არ მოხერხდა. სახლს დღემდე განაგებს მგოსნის ნების ამსრულებელი კ. აბდუშელიშვილი. გამგეობის აზრით, ამ სახლის ზედამხედველობაც მწერალთა კავშირს უნდა გადაეცეს.

მაჰმადიან ქართველ მოწაფეს. გულთაიშვილს და კაიკაციშვილს წარსული წლის განმავლობაში გამგეობამ მისცა მათ დახმარებად 9 მილიონი მან. და საზოგ. ფინანსიური მდგომარეობა თუ გაუმჯობესდა, გამგეობა ფიქრობს აღუდგინოს მათ ყოველთვიური სტიპენდიები.

გამგეობა მზრუნველობდა ჩვენი დიდი პოეტის განსვენებულის ილიას ქვრივს ოლღა ჭავჭავაძისას. მის შესანახად საანგარიშო წელს დაიხარჯა -37.292.500 მან.

გამგეობამ მისცა პოეტის იროდიონ ევდოშვილის ქვრივს ერთდროული დახმარება 2 მილიონი მან.

დაუნიშნა თვეში 5 მილიონი დახმარება დამსახურებულ მოღვაწეს დ. კარიჭაშვილს.

გამგეობა ღებულობდა მონაწილეობას საზოგადო მოღვაწეებისა და მწერ-ლებ-მსახიობების საიუბილეო დღესასწაულებში და შეჰქონდა თავისი წვლილი იუბილიარის სასარგებლოდ. დღემდე მან მიიღო მონაწილეობა: ზ. ჭიჭინაძის 50 წლის იუბილეში /749.000 მან. წიგნები მიართვა/, არტურ ლეისტის იუბილეში /5,000.000 მან. მიართვა ფულად/, ი. ნიკოლაძის 25 წ. იუბილეში /5.000.000 მ. მიართვა ფულადვე/, მსახიობ შალვა დადიანის 30 წლის იუბილეში /მიართვა 10.000.000 მან/, დამსახურებულის მასწ. პედაგოგის აფრ. ჯაფარიძის 50 წლის იუბილეში და სხვა.

	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		[illegible]		[illegible]		[illegible]		[illegible]		[illegible]		[illegible]		[illegible]		[illegible]
1. [illegible]	1	[illegible] 13	ш 4.	280.	[illegible]	3000.	474000.000	-	92.039	-	513000	-	5.300.000	-	–	-	15.000.000	-	67,843,339	-	22609	44/63	70.000
2. [illegible]		[illegible] 7	ш 4.	102	[illegible]	5000.	–	-	61004	85	300.000	-	20.520.000		–	-	5.000.000	-	25,881004	85	5072	20/39	30.000
3. [illegible]	-	[illegible] 9.	ш 4.	20.	[illegible]	3200	–	-	11.841	90	-	-	-	-	-	-	800.000	-	811841	90.	253	90	3000
4. [illegible]		[illegible] 2.	ш 4.	102	[illegible]	5000.	–	-	58629	70	200.000	-	26.000.000	-	1,150.000	-	15.000.000	-	42,408,629	70	8481	72/59	45.000
							474000.000	-	223,515	45	551.300	-	51,820.000	-	1,150.000	-	35,800.000	-	136,944,815	45			

14

ნაშთები მუხ.

I

კასა

1 იანვარს 1922 წ. იყო	14.274.831 64	
წლის განმავლობაში შემოვიდა	989.881.000 00	1004.156.331 64
" " გავიდა		950.402.000 00
დარჩა 1 იანვარს 1923 წ.		53.754.331 64

II

სხვადასხვა აქციები

1 იანვარს 1922 წ. იყო საქართველოს სახელმწიფო ბანკის აქციები	1.422.392 82	
ამიერ კავკასიის ბანკი	216 16	
ტყიბულის ნახშირის ბანკი	128.000 00	
კოოპერატიული ბანკი	830 174 35	2.380.783 33
წლის განმავლობაში გაყიდულია კოოპერატიული ბანკისა		800.000 00
დარჩა 1 იანვარს 1923 წ.		1.580.783 33
საქართველოს სახელმწიფო ბანკის აქციები	1.422.392 82	
ამიერ კავკასიის ბანკი	216 16	
ტყიბულის ნახშირის ბანკი	128.000 00	
კოოპერატიული ბანკი	30174 35	1580 783 33

III

დეპოზიტი ფული.

1 იანვარს 1922 წ. იყო საქართველოს სახელმწიფო ბანკში	318 00	
დარჩა 1 იანვარს 1923 წ. ისევე.		318 00

IV

% ქაღალდები.

1 იანვარს 1922 წ. იყო 50000 5% სახელ. ბანკის ... 1918 წ.	5000 00
600 5% ... 1919 წ.	1157 50
200 5% მუხ. ... 1918 წ.	200 00
104300 5% ...	93.163 61
187.50 5% ...	187 50
600 5% ... 1895 წ. ... 1918 წ.	600 00
100 5% ... 1918 წ.	100 00

133.000 მ. 5% [illegible] 1 იანვ. 1921წ. ვად.	3754 6/3	122.079	00
30.000 მ. 5% [illegible] 1915წ. 1 ივლ. 1918წ.		28.320	83
500 მ. 4½% [illegible] ვად. 1 ივლ. 1918წ.		405	00
16.500 მ. 4½% [illegible] ვად. 1 ივლ. 1918წ.		16.500	00
700 მ. 4½% [illegible] ვად. 1 იანვ. 1918წ.		700	00
300 მ. 4½% [illegible] ვად. 1 ივლ. 1918წ.		300	00
1400 მ. 4½% [illegible] ვად. 1 იანვ. 1918წ.		1400	00
2100 მ. 4½% [illegible] 1 იანვ. 1918წ.		2100	00
926 მ. 4½% [illegible] ვად. 1 იანვ. 1918წ.		926	00
300 მ. 4½% [illegible] 1 იანვ. 1918წ.		300	00
(2000) 2000 მ. / 1000 მ. 5% / 4% [illegible] ვად. 2 [illegible] 1919წ. / 1 იანვ. 1918წ.		2000 / 100 -	00
1000 მ. 3½% [illegible] ვად. 1 [illegible] 1918წ.		1000	00
299913 —			
ნაშთი 1 იანვრის 1923 წლის [illegible]		276.539	44

V

90% [illegible]

1 იანვრის 1922წ. [illegible]	1681 71		
ნაშთი 1 იანვრის 1923წ.		1681	71

VI

[illegible]

1 იანვრის 1922წ. [illegible]		46,461.968	35
წლის განმავლობაში [illegible]	425,930,410 18		
" " [illegible]	136,904,237-23		
" " [illegible]	3,627,974 00		
" " [illegible]	13,050 00	566,478,671	41
"		612,937,639	76
წლის განმავლობაში [illegible]	427,625,542-25		
[illegible]	10,000 00	427,635,542	25
ნაშთი 1 იანვრის 1923წლის		185,302,097	51

VII

წიგნები მაღაზია

1 იანვრის 1922წ. იყო წიგნები ნაწყობის ფასით		23.841.243 31
,, ,, ნამდვილის ფასით		35.895.135 45
		59.736.378 76
წლის განმავლობაში მიღებული სხვადასხვა ნაწყობის ფასით	427.626.549-25	
,, ,, ,, ნამდვილის ფასით	1038.401.595-85	
,, ,, დარიცხული [illegible]	2.760.000 00	
,, ,, [illegible]	38.947 14	1.468.826.085-24
		1.528.562.464 00
წლის განმავლობაში [illegible]	583.340.500 00	
დარიცხული % [illegible]	86.302.500 00	
მიღებული წიგნების [illegible]	54.764.000 00	
დარიცხული %	10.156.000 00	
მიღებული [illegible]	60.985.000 00	
დარიცხული %	15.103.500 00	
დარიცხული წიგნები [illegible]	146.977.419 00	
დარიცხული %	51.399.886-00	
დარიცხული საწყობს	4.377.759 00	
მიღ. [illegible]	60.010.500 00	
დარიცხული %	-	-
მიღ. [illegible] და წიგნთ-საცავი	1.187.000 00	
დარიცხული %	28.000 00	
მიღებული [illegible]	21.131.500-00	
მიღ. [illegible] და [illegible]	3.240.000 00	
[illegible]	18.150 00	
[illegible] წიგნების [illegible] ფასი ნამდვილით	305.506.390 30	1.404.533.004-30 ?
დარჩა 1 იანვრის 1923წ. წიგნები ნაწყობით		124.029.459 70

VIII

ნაღდ-ფულის აღრიცხვა

წლის განმავლობაში [illegible]	1073,936,731 34	
ზედმეტი [illegible]	38 947 14	
[illegible]	120.000 00	1074.095,678 48
წლის განმავლობაში [illegible]	162.994.886 00	
[illegible]	60.149.424-31	
[illegible]	3.240.000 00	
[illegible]	120.000 00	
[illegible]	754.785 04	
[illegible]	1.827.750 00	
[illegible]	2.565.449 16	
" [illegible]	324.361 98	
[illegible]	305.506.390 30	?
[illegible]	7.804.000 00	
[illegible]	50.000 00	
[illegible]	37.292.500 00	
[illegible]	1.080.000 00	
[illegible]	9.040.000 00	
[illegible]	23.526.000 00	
" [illegible]	17.200.000 00	
" " [illegible]	15.950.000 00	
" " [illegible]	27.200.000 00	
" " [illegible]	16.030.000 00	
" " [illegible]	13.485.000 00	
" [illegible]	5.500.000 00	
" [illegible]	38.700.000 00	
" [illegible]	21.270.000 00	
" [illegible]	7.420.000 00	
[illegible]	3.475.000 00	
[illegible]	65.000 00	
" [illegible]	140.000 00	

[illegible]	2.051.000 00	
[illegible]	16.770.000 00	
[illegible]	14.980.000 00	
[illegible]	1.220.000 00	
[illegible]	15.000 00	
[illegible]	33.800 87	
[illegible]	500 00	
[illegible]	83.499.950 00	
[illegible]	8.210.000 00	
[illegible]	45.573.500 00	
[illegible]	44.821.500 00	
[illegible]	9.995.256 16	1004.970.053 81
[illegible] წმინდა მოგება		69.125.624 67
		1074.095.678 48

IX

[illegible]

1 [illegible] 1922 წ.		714.602.083 13
[illegible]	61.025.578 22	
[illegible]	70.000 00	
[illegible]	6.607.500 00	67.703.078 22
		782.305.161 35
[illegible]	51.332.546 00	
[illegible]	2.565.449 15	53.897.995 15
		728.407.166 20

X

[illegible]

1 [illegible] 1922 წ.	351.930 72 ✓	
[illegible]	319.677.515 45	320.029.446 17
[illegible]		136.944.815 45
[illegible] 1 [illegible] 1923 წ.		183.084.630 72

XI

[illegible]

1 იანვრის 1922 წ. [illegible]	321.540 62	
[illegible]	846.024 67	
[illegible]	1.950.000 00	
[illegible]	2821 36	3.120 386 65
წლის განმავლობაში მიღებულია [illegible]	1.950.000 00	
[illegible]	545.004 15	
[illegible]	324.361 98	2.819.366 13
დარჩა 1 იანვრის 1923 წ. [illegible]		301 020 52

XII

[illegible]

1 იანვრის 1922 წ. [illegible]		278 008 73
წლის განმავლობაში [illegible]		60.000 00
დარჩა 1 იანვრის 1923 წ.		338 008 73

XIII

[illegible]

1 იანვრის 1922 წ. [illegible]	60587 33	
დარჩა 1 იანვრის 1923 წ.		60587 33

XIV

[illegible]

1 იანვრის 1922 წ. [illegible]		79.673.084 39
წლის განმავლობაში მიღებულია [illegible]	428641310 18	
[illegible]	101.058.624 31	
[illegible]	155.000.000 00	684.699.934 49
		764.373.018 88
წლის განმავლობაში [illegible]	146.977.419-00	
[illegible]	54.764.000-00	
[illegible]	60.322.987-50	
[illegible]	4.460.000-00	

18

წლის განმავლობაში შევიდა ნაღდი ფულით	60.010.500-00	
" " ვალით	155.000.000 00	
" " ჩამოწერილია [illegible]	5809.203 37	487.344.109 87
დარჩა 1 იანვრის 1923 წ.		277.028.909 01
XV		
[illegible]		
1 იანვრის 1922 წ. იყო		1.435.904 75
წლის განმავლობაში ჩამოწერილია		1.435.904 75
დარჩა 1 იანვრის 1923 წ. არაფერი		- - -
XVI		
[illegible]		
ა) ვალით		
1 იანვრის 1922 წ. იყო [illegible]		4554 39
[illegible]		4371 67
დარჩა 1 იანვრის 1923 წ. [illegible]		8926 06
ბ) ნაღდით		
1 იანვრის 1922 წ. იყო [illegible]	203 94	
დარჩა 1 იანვრის 1923 წ. [illegible]		203 94
XVII		
[illegible]		
1 იანვრის 1922 წ. იყო [illegible]		51261 47
[illegible]		4807 24
[illegible] ([illegible])		129.484 72
[illegible] ([illegible])		34.328 00
[illegible] ([illegible])		49.574 51
[illegible] ([illegible] [illegible] [illegible])		180 907 53
[illegible] ([illegible])		3 615 14
[illegible]		180.988 07

შემოსავალი	39,125	69
იმ. ფასეულობის ხარჯების დაწერის	5030	22
ძველი ვალის ამოღებულების	2283	38
დარჩა 1 იანვრის 1923წ. იყო.	680 710	97

XVIII

სათადარიგო თანხა.

1 იანვრის 1922წ. იყო	34,070	79
წლის მოგებიდან მიეცა 10% ოდენობის.	33,800	87
დარჩა 1 იანვრის 1923წ.	67,871	66

XIX

მოგება.

1 იანვრის 1922წ. იყო ა) სათადარიგო თანხა	8,445,545	11
წლის მოგებიდან მიეცა წმინდა მოგების 10%	27,553,536	31
დარჩა 1 იანვრის 1923წ.	35,999,081	42

ბ) ხაზინა.

1 იანვრის 1922წ. იყო	715,369,104	97
წლის მოგებიდან მიეცა წმინდა მოგების 90%.	247,981,826	80
დარჩა 1 იანვრის 1923წ.	963,350,931	77

19

შემოსავალი:

1.	[illegible]	21,450,000 00		
2.	[illegible]	177,431,808 96		
3	[illegible]	5,809,203 37		
4.	[illegible] —	1,435,904 78		
5	[illegible]	2,821 36		
6.	[illegible]	280,000 00		
7	[illegible]	69,125,624-67	275,535,363	11

გასავალი:

1.	[illegible] 10% სარეზერვო [illegible]	27,553,536 31		
2.	" " 90% [illegible]	247,981,826 80	275,535,363	11

გამგეობის თავჯდომარე [signature]

წევრები: 1. [signature]; [signature]; [signature]

[illegible]: ვ. [signature]

[illegible]: ვ. [signature]

ბ ა ლ ა ნ

აქტივი.

1.	კასა	83,754,321	64		
2.	ძვირფასეული ლითონი	1,580,783	33		
3	უცხოური ფული	318	00		
4.	%ნი ქაღალდები	276,539	44		
5	%%ნი ქაღალდები	1681	71		
6	ვალები სესხებით	185,302,097	51		
7	ვალები ბანკებით	124,029,459	70		
8	ავანსი დებიტორები	728,402,166	20		
9	ვალებს ფილიალები	183,087,630	74		
10	გადაზიდული ლითონი ფილიალ	301,020	52		
11.	ინვენტარი	338,008	73		
12	სხვადასხვა ანგარ.	60,587	33	1,277,136,624	83

ს ი. 1 იანვრისათვის 1923 წლის. 90

პასივი.

1	კაპიტალი.	972.028.909-01
2	[illegible] ნაწილი და [illegible] ანგ. [illegible].	8926 06
3	[illegible] ანგ. [illegible].	203 94
4	[illegible] ანგარიში	6807000 97
5	მიმდინარე ანგ.	35,999,081 42
6	სხვადასხვა ანგ.	963,350,931 77
7	[illegible] ანგ.	67,871 66
		1.972.136.624 83

თავმჯდომარე [signature]

წევრები: ნ. [illegible]
" [illegible]

წიგნ-მრიცხვი ვ. [illegible]

მოანგარიშე: ვ. [illegible]

И. Исторический Архив
Фонд 481 Оп. № I Ед. хр. № 6642

В деле пронумеровано листов двадцать и (20)
8 VIII 1953

2/III-54 г.

ЦГИА
ПРОВЕРЕНО:
4 . III 1954

Верно: Ш. Месх
29/X-63

ЦГИА ГССР
в г. Тбилиси
ПРОВЕРЕНО
24 · VIII 1976 г.
Должность Подпись

ЦГИА ГССР
в г. Тбилиси
23 XI 1976

ЦГИА ГССР
в г. Тбилиси
7 · I 1977 г.

34к